

Europees Verdrag, op 15 december 1956 te Parijs tot stand gekomen, inzake de gelijkstelling van tijdvakken van universitaire studie

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 11 september 1959.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 13 oktober 1959.

's-Gravenhage, 11 september 1959.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestrenge hiernaevens over te leggen het op 15 december 1956 te Parijs tot stand gekomen Europees Verdrag inzake de gelijkstelling van tijdvakken van universitaire studie (*Trb.* 1957, 202) ¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestrenge aan te treffen een toelichtende nota bij het genoemde verdrag.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het verdrag alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.
J. DE QUAY.

Toelichtende nota

In 1949 besloot het Comité van Ministers van de Raad van Europa, op aanbeveling van de Raadgevende Vergadering, maatregelen te treffen ter bevordering van de wederzijdse erkenning van universitaire diploma's en graden door de in de Raad verenigde landen, als onderdeel van het algemene streven naar een zo uitgebreid mogelijke openstelling van de instellingen van hoger onderwijs in de aangesloten landen voor studerende uit deze landen. Het Comité van Ministers verwees deze aan gelegenheid naar het Comité van Culturele Experts van de Raad. Het eerste resultaat van de arbeid van laatstgenoemd comité was het op 11 december 1953 te Parijs tot stand gekomen Europees Verdrag betreffende de gelijkstelling van diploma's voor toelating tot universiteiten (*Trb.* 1954, 101; zie ook *Trb.* 1956, 118).

Het thans voorliggende verdrag kan worden beschouwd als de tweede stap op de weg, die tot het gestelde doel moet leiden. Het tweede artikel van dit verdrag behelst een gelijkstelling van studieperiodes, welke echter beperkt is tot de studie in de moderne talen. In het derde artikel verklaren de Verdrag-sluitende Partijen zich bereid de mogelijkheid van uitbreiding tot andere studierichtingen, en wel in het bijzonder die in de zuivere en toegepaste exacte wetenschappen, te onderzoeken. Verder bevat het vierde artikel een verklaring van bereidheid om te trachten (door middel van unilaterale of bilaterale regelingen) de voorwaarden te bepalen, onder welke tijdens de studie in een ander land afgelegde examens kunnen worden erkend als gelijkwaardig aan examens, die aan de universiteit in het eigen land zijn afgelegd.

Volledigheidshalve zij medegedeeld, dat het Secretariaat-Generaal van de Raad van Europa inmiddels reeds een ontwerp-protocol tot aanvulling van artikel 3 van het verdrag inzake de gelijkstelling van studietijdvakken aan de leden heeft toegezonden, waarin wordt voorzien in de hierboven bedoelde uitbreiding tot de B-vakken.

Met betrekking tot dit derde artikel van het verdrag en de voorgenomen uitbreiding daarvan moet overigens worden opgemerkt, dat dit voornaamste bestanddeel van de in dat verdrag vastgelegde afspraken voor Nederland in de huidige situatie

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

voorschans slechts een zeer betrekkelijke betekenis zal kunnen hebben. In het hier te lande geldende stelsel van hoger onderwijs toch worden de studenten geheel vrijgelaten colleges al dan niet te volgen, terwijl zij ook tot het volgen van practica over het algemeen althans niet formeel verplicht zijn. Aan het doorlopen van bepaalde studieperiodes op zich zelf wordt in de hoger-onderwijswetgeving dan ook geen effect verbonden voor wat betreft het recht om toelating tot examens te verkrijgen. Het ligt echter wel in de bedoeling nader te onderzoeken in hoeverre het mogelijk zal zijn althans ten behoeve van buitenlandse studenten, die daar prijs op stellen, verklaringen af te geven als bewijs van het gevolgd hebben van bepaalde practica en wellicht zelfs van bepaalde colleges.

De Nederlandse Regering is desondanks toch overgegaan tot ondertekening van het verdrag op grond van de overweging, dat, terwijl op dit punt geen enkel nadeel voor Nederland kan voortvloeien uit de toetreding tot het verdrag, het andere punt — dat wil zeggen: de mogelijkheid, welke erin opgesloten ligt, van een ontwikkeling naar het in steeds ruimere mate erkennen van aan buitenlandse universiteiten afgelegde (tussentijdse) examens — wèl praktische betekenis voor Nederland heeft. Het doel, hetwelk met het onderhavige verdrag wordt nagestreefd, is in beperkte mate reeds veel eerder in de Nederlandse wetgeving verwezenlijkt. De artikelen 132 en 121*bis* (120 oud) van de hoger-onderwijswet, welke respectievelijk betrekking hebben op de universiteiten en op de technische hogescholen, kennen namelijk reeds de mogelijkheid vrijstellingen van bepaalde examens te verlenen aan de bezitters van bepaalde buitenlandse diploma's en deze mogelijkheid wordt reeds sedert vele jaren benut zo vaak als daarvoor goede gronden lijken te bestaan. Dit kan hetzij incidenteel bij ministeriële beschikking geschieden (artikel 132, lid 1, en artikel 121*bis*, lid 2), hetzij algemeen, door aanwijzing van het diploma bij Koninklijk besluit (artikel 132, lid 3) of bij ministeriële beschikking (artikel 121*bis*, lid 1). In het laatstbedoelde geval geeft het diploma aan een ieder, die het bezit, mits hij op het tijdstip van verkrijging geen ingezetene van het Rijk was, automatisch de in het besluit omschreven vrijstellingen. Voorts zijn met andere Europese landen bilaterale overeenkomsten op dit gebied aangegaan. Zo is b.v. bij het op 16 mei 1946 te 's-Gravenhage ondertekende Culturele Verdrag tussen België en Nederland (*Stb.* I 9) in artikel 10 overeengekomen, dat het vraagstuk van de gelijkwaardigheid der getuigschriften en graden aan een grondig onderzoek zou worden onderworpen. Als uitvloeisel daarvan zijn bij de Koninklijke besluiten van 16 december 1949, *Stb.* J 561, en van 12 oktober 1950, *Stb.* K 445, een aantal Belgische getuigschriften aangewezen, waaraan in Nederland de in het besluit omschreven vrijstellingen zijn verbonden.

In België zijn bij het Koninklijk besluit van 15 februari 1958, B.S. van 24-25.2.1958, een aantal Nederlandse universitaire getuigschriften aangewezen, welke — deels behoudens het afleggen van de in dat besluit omschreven „aanvullende proeven” — gelijkgesteld zijn met de overeenkomstige Belgische getuigschriften.

Het voornemen bestaat aan de vorenbedoelde aanwijzingen hetzij bij bilaterale afspraken, hetzij unilateraal, in de geest van artikel 4 van het thans voorliggende Europees Verdrag inzake de gelijkstelling van studietijdvakken zoveel mogelijk uitbreiding te geven.

*De Minister van Onderwijs, Kunsten en
en Wetenschappen,*
J. CALS.

De Minister van Landbouw en Visserij,
V. G. M. MARIJNEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
J. DE QUAY.